

Datum: 29 juni 2026

Volgnummer: 2025-2026/18

De commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Wetsontwerp woonstbetredingen: weeg het belang van het kind af bij de invoering én uitvoering van woonstbetredingen

Op vraag van het kabinet Asiel en Migratie bracht het Kinderrechtencommissariaat in augustus 2025 advies uit over het voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat de woonstbetreding betreft. Daarin wees het op de waarborgen die noodzakelijk zijn om de rechten van kinderen te beschermen als er een woonstbetreding plaatsvindt. We vroegen onder meer aandacht voor een effectieve rechterlijke toetsing, het belang van het kind, een kindvriendelijke uitvoering van woonstbetredingen, nazorg, klachtenmogelijkheden en een systematische kindtoets.

Naar aanleiding van de bespreking van het wetsontwerp in de Commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt het Kinderrechtencommissariaat gevraagd een geactualiseerd advies uit te brengen.

Het Kinderrechtencommissariaat stelt vast dat het wetsontwerp op verschillende punten meer aandacht besteedt aan de positie van minderjarige kinderen dan het voorontwerp. Zo verwijst het onder meer naar het belang van het kind, het recht van kinderen op informatie, het vermijden van de scheiding van gezinsleden en de nood aan multidisciplinaire omkadering en nazorg.

De erkenning dat woonstbetredingen gevolgen kunnen hebben voor kinderen, roept echter ook een voorafgaande vraag op. **Het volstaat niet om enkel te onderzoeken hoe de impact van woonstbetredingen op kinderen zo veel mogelijk kan worden beperkt. Wanneer een wettelijke regeling een bevoegdheid creëert die kan ingrijpen in de woon- en leefomgeving van kinderen, moet ook worden beoordeeld of die bevoegdheid zelf noodzakelijk en proportioneel is vanuit kinderrechtenperspectief.**

We vragen daarom nu niet alleen aandacht voor de concrete uitvoering van woonstbetredingen, maar ook voor de manier waarop de noodzaak en proportionaliteit van deze bevoegdheid worden afgewogen in het licht van de impact op kinderen. Vooraleer een dergelijke bevoegdheid wordt ingevoerd, moet voldoende worden aangetoond waarom zo een ingrijpende inmenging in de leefomgeving van kinderen noodzakelijk is en waarom minder ingrijpende alternatieven niet volstaan.

In dit advies beoordeelt het Kinderrechtencommissariaat zowel de noodzaak en proportionaliteit van de voorgestelde bevoegdheid vanuit kinderrechtenperspectief als de vraag of de in het wetsontwerp opgenomen kinderwaarborgen genoeg bescherming bieden.

Het Kinderrechtencommissariaat formuleert in dit advies de volgende aanbevelingen:

Alvorens bij wet een bevoegdheid tot woonstbetreding in te voeren:

- Voorzie in een systematische kindtoets voor wetgevende maatregelen die kinderen kunnen raken;
- Motiveer expliciet waarom de bevoegdheid tot woonstbetreding noodzakelijk en proportioneel is in het licht van de mogelijke gevolgen voor kinderen, en waarom minder ingrijpende alternatieven niet volstaan;
- Baken de toepassingsvoorwaarden van woonstbetreding duidelijker af, in het bijzonder de begrippen ‘openbare orde, nationale veiligheid en het gebrek aan medewerking’, zodat de impact van de regeling op kinderen en hun gezinsleven voorspelbaar wordt.

Als toch tot nieuwe wetgeving wordt overgegaan:

- Verduidelijk in de wet hoe het belang van het kind moet worden beoordeeld, welke elementen daarbij in aanmerking moeten worden genomen en hoe deze afweging moet worden gemotiveerd.
- Bepaal dat de aanwezigheid van kinderen in een woning altijd een contra-indicatie vormt voor een woonstbetreding en dat hiervan slechts kan worden afgeweken na een uitdrukkelijk gemotiveerde proportionaliteitsbeoordeling waarin het belang van het kind een eerste overweging vormt;
- Werk de kinderwaarborgen bij woonstbetredingen verder uit, zodat duidelijk is hoe zij moeten worden toegepast en gewaarborgd;
- Bied meer garanties voor de bescherming van het gezinsleven. Verduidelijk onder welke uitzonderlijke omstandigheden een scheiding van gezinsleden kan plaatsvinden en waarborg daarbij het belang van het kind als eerste overweging. Voorzie daarnaast in duidelijke garanties voor de opvang en de continuïteit van de zorg en de verdere begeleiding van kinderen wanneer een ouder wordt aangehouden;
- Maak de multidisciplinaire omkadering tijdens de woonstbetreding en de structurele nazorg concreet en afdwingbaar;
- Voorzie in monitoring en evaluatie van de impact van woonstbetredingen op kinderen;
- Voorzie in een toegankelijke en effectieve klachtenprocedure wanneer de rechten van kinderen of de kinderwaarborgen tijdens een woonstbetreding niet worden gerespecteerd.

1. Aanleiding en opzet van het advies

Dit advies bouwt voort op het eerdere advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorontwerp van wet (advies 2024-2025/14, 29 augustus 2025) en actualiseert de daarin geformuleerde bezorgdheden in het licht van het wetsontwerp (DOC 56 1591/001).

Het Kinderrechtencommissariaat vertrekt vanuit de vaststelling dat het wetsontwerp op verschillende punten meer aandacht besteedt aan de positie van kinderen en bijkomende kinderwaarborgen bevat. Die evolutie roept echter ook de vraag op de voorgestelde bevoegdheid zelf, gelet op de mogelijke impact op kinderrechtenperspectief, voldoende noodzakelijk en

proportioneel is. Daarom heeft dit advies een dubbele focus. Enerzijds gaat het na of de voorgestelde bevoegdheid tot woonstbetreding vanuit kinderrechtenperspectief voldoende is verantwoord. Anderzijds beoordeelt het of de in het wetsontwerp opgenomen kindermaatregelen voldoende bescherming bieden wanneer kinderen door een woonstbetreding worden geraakt.

2. Alvorens nieuwe wetgeving in te voeren: toets de wettelijke regeling aan het belang van het kind

2.1. Woonstbetredingen raken kinderen rechtstreeks

Hoewel het wetsontwerp uitdrukkelijk bepaalt dat minderjarigen niet zelf het voorwerp kunnen uitmaken van een machtiging tot woonstbetreding, erkent het wel dat woonstbetredingen gevolgen kunnen hebben voor kinderen. Dat blijkt onder meer uit de verwijzingen naar het belang van het kind, het recht op informatie van kinderen, het vermijden van scheiding van gezinsleden en de nood aan multidisciplinaire omkadering en nazorg. Woonstbetredingen kunnen voor kinderen bijzonder ingrijpend zijn en gevoelens van angst, onveiligheid en stress veroorzaken, met mogelijk langdurige gevolgen voor hun welzijn en ontwikkeling.

Het Kinderrechtencommissariaat verwelkomt deze erkenning. Daaruit volgt echter ook dat kinderen niet louter kunnen worden beschouwd als onrechtstreeks betrokkenen bij een maatregel die zich richt op volwassenen. Kinderen kunnen aanwezig zijn tijdens een woonstbetreding, getuige zijn van de aanhouding van een ouder of ander gezinslid en geconfronteerd worden met de gevolgen daarvan voor hun gezinsleven, hun gevoel van veiligheid en hun ontwikkeling. Voor sommige kinderen kan die impact nog groter zijn door eerdere ingrijpende ervaringen in hun land van herkomst, onderweg of tijdens hun verblijf in België of door een langdurige onzekerheid over hun verblijfsstatuut.

Wanneer het wetsontwerp zelf erkent dat kinderen door woonstbetredingen geraakt kunnen worden, moeten hun rechten en belangen volwaardig worden meegewogen bij de beoordeling en verantwoording van de maatregel, waarbij het belang van het kind een eerste overweging vormt.

2.2. Bescherm de woning als leefomgeving van kinderen

Het wetsontwerp vertrekt vanuit de voorwaarden waaronder een woning kan worden betreden met het oog op een bestuurlijke aanhouding. Vanuit kinderrechtenperspectief is het ook belangrijk stil te staan bij wat een woning betekent voor kinderen en jongeren.

Voor kinderen is een woning veel meer dan een fysieke verblijfplaats. Het is een plek waar ze opgroeien, zich veilig voelen en hun privéleven en gezinsleven beleven. Een woonstbetreding raakt daarom niet alleen de persoon tegen wie de maatregel is gericht, maar ook de leefomgeving, het privéleven, het gezinsleven en de rechten en het welzijn van de kinderen die er verblijven. Omdat een woonstbetreding kan ingrijpen in die leefomgeving, moet bij de beoordeling van de maatregel bijzondere aandacht uitgaan naar de bescherming van de rechten en belangen van de kinderen die er verblijven.

2.3. Verantwoord de noodzaak van een bevoegdheid die kinderen raakt

Vanuit kinderrechtenperspectief volstaat het niet om enkel aandacht te besteden aan de wijze waarop woonstbetredingen worden uitgevoerd. Ook de keuze zelf om een bevoegdheid in te voeren die kan ingrijpen in de woon- en leefomgeving van kinderen moet worden verantwoord. Vooraleer een dergelijke bevoegdheid wordt gecreëerd, moet worden aangetoond waarom zij noodzakelijk is om het nagestreefde doel te bereiken en waarom minder ingrijpende alternatieven onvoldoende zijn.

Het wetsontwerp gaat uitvoerig in op de voorwaarden waaronder een woonstbetreding kan plaatsvinden, maar motiveert onvoldoende waarom een bijkomende bevoegdheid die kan leiden tot een ingrijpende tussenkomst in de woon- en leefomgeving van kinderen en jongeren noodzakelijk en proportioneel is. Een bevoegdheid die kan ingrijpen in het privéleven, het gezinsleven en de woon- en leefomgeving van kinderen en jongeren vereist nochtans een bijzonder strikte motivering van haar noodzaak en proportionaliteit. Het Kinderrechtencommissariaat is van oordeel dat het wetsontwerp de noodzaak en proportionaliteit onvoldoende verantwoordt.

Personen die een ernstig gevaar vormen voor de samenleving kunnen vandaag al het voorwerp uitmaken van gerechtelijke procedures die een woonstbetreding mogelijk maken met specifieke procedurele waarborgen en rechterlijke controle. Gelet op die bestaande instrumenten verantwoordt het wetsontwerp onvoldoende waarom een bijkomende bevoegdheid tot woonstbetreding noodzakelijk is. Dat geldt des te meer nu deze bevoegdheid ook ingrijpende gevolgen kan hebben voor kinderen en hun gezinsleven.

Motiveer expliciet waarom de bevoegdheid tot woonstbetreding noodzakelijk en proportioneel is in het licht van de mogelijke gevolgen voor kinderen, en waarom minder ingrijpende alternatieven niet volstaan.

2.4. Baken de toepassingsvoorwaarden van woonstbetredingen duidelijk af

Het wetsontwerp koppelt de mogelijkheid tot woonstbetreding onder meer aan begrippen zoals openbare orde en nationale veiligheid. Hoewel het ontwerp verduidelijkt dat onwettig verblijf op zich niet volstaat om een gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid aan te nemen, blijven deze begrippen ruim. Ook het criterium dat de vreemdeling niet meewerkt aan de uitvoering van de verwijderingsmaatregel verdient verdere verduidelijking. Zonder een duidelijke invulling blijft onduidelijk in welke situaties aan deze voorwaarde is voldaan. Deze begrippen en toepassingsvoorwaarden bepalen mee in welke situaties kinderen met een woonstbetreding kunnen worden geconfronteerd.

Het Kinderrechtencommissariaat wijst erop dat een duidelijke afbakening van de toepassingsvoorwaarden bijzonder belangrijk is wanneer een maatregel een impact kan hebben op kinderen en hun gezinsleven. Hoe ingrijpender de mogelijke gevolgen van een maatregel, hoe belangrijker het is dat de omstandigheden waarin deze kan worden toegepast voldoende nauwkeurig worden afgebakend en zorgvuldig worden gemotiveerd. Dat is ook nodig om te vermijden dat kinderen worden geconfronteerd met een maatregel waarvan de reikwijdte moeilijk voorspelbaar is. Hoe ruimer of minder duidelijk de toepassingsvoorwaarden zijn afgebakend, hoe

moeilijker het wordt om de impact van de regeling op kinderen vooraf in te schatten en te begrenzen. Bovendien vergroten ruime en onvoldoende afgebakende toepassingsvoorwaarden het risico op een ruimere toepassing van de bevoegdheid dan strikt noodzakelijk.

Verduidelijk de toepassingsvoorwaarden van woonstbetredingen en omschrijf de begrippen openbare orde, nationale veiligheid en gebrek aan medewerking duidelijk, zodat de impact van de regeling op kinderen en hun gezinsleven beter voorspelbaar en controleerbaar wordt.

2.5. Weeg het belang van het kind ook op wetgevend niveau af

Artikel 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag bepaalt dat het belang van het kind een eerste overweging moet vormen bij alle maatregelen betreffende kinderen. Die verplichting geldt niet alleen voor individuele beslissingen, maar ook voor wetgevende maatregelen die kinderen rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen raken. Het VN-Kinderrechtencomité bevestigt dit uitdrukkelijk in Algemeen Commentaar nr. 14 waarin het verduidelijkt dat artikel 3 lid 1 ook van toepassing is op maatregelen die door wetgevende organen worden genomen. **Een individuele toets door de onderzoeksrechter vervangt niet de voorafgaande afweging die de wetgever zelf moet maken bij de invoering van deze bevoegdheid.**

Het wetsontwerp bevat verschillende waarborgen voor situaties waarin kinderen betrokken zijn bij een woonstbetreding. Zo wordt onder meer verwezen naar het belang van het kind, het recht op informatie van kinderen, het vermijden van scheiding van gezinsleden en de nood aan nazorg. Het Kinderrechtencommissariaat verwelkomt deze waarborgen. Zij hebben echter vooral betrekking op de uitvoering van woonstbetredingen en niet op de voorafgaande vraag of de invoering van deze bevoegdheid zelf vanuit kinderrechtenperspectief voldoende is afgewogen. Het wetsontwerp bepaalt bovendien dat de onderzoeksrechter moet nagaan of een machtiging tot woonstbetreding proportioneel is ten aanzien van het belang van het kind wanneer minderjarigen in de woning verblijven. Het Kinderrechtencommissariaat verwelkomt deze individuele toets. Zij kan echter niet in de plaats treden van de voorafgaande beoordeling door de wetgever van de noodzaak en proportionaliteit van de bevoegdheid zelf.

Wanneer een wettelijke regeling kinderen kan raken, moet de wetgever kunnen aantonen hoe het belang van het kind werd afgewogen, waarom deze bevoegdheid noodzakelijk is en waarom minder ingrijpende alternatieven onvoldoende zouden zijn om het beoogde doel te bereiken.

Het Kinderrechtencommissariaat herhaalt daarom zijn eerdere aanbeveling om wetgevende maatregelen die kinderen kunnen raken systematisch te onderwerpen aan een kindtoets. Een dergelijke toets maakt zichtbaar welke gevolgen de regeling voor kinderen kan hebben en hoe het belang van het kind bij de totstandkoming van de wet werd meegewogen.

Motiveer expliciet hoe het belang van het kind werd afgewogen bij de invoering van de bevoegdheid tot woonstbetreding en waarom deze bevoegdheid noodzakelijk en proportioneel is in het licht van de mogelijke gevolgen voor kinderen.

Voorzie in een systematische kindtoets voor wetgevende maatregelen die kinderen kunnen raken.

3. Als toch tot nieuwe wetgeving wordt overgegaan: versterk de kindervoorzieningen

3.1. Veranker het belang van het kind sterker in de wet

Het Kinderrechtencommissariaat stelt vast dat het wetsontwerp meer aandacht besteedt aan de positie van kinderen dan het voorontwerp van wet. Positief is dat het belang van het kind uitdrukkelijk wordt vermeld als element waarmee rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van een verzoek tot woonstbetreding. Ook de aandacht voor het recht op informatie van kinderen, het vermijden van scheiding van gezinsleden en de nood aan nazorg getuigt van een erkenning dat woonstbetredingen gevolgen kunnen hebben voor kinderen.

Het Kinderrechtencommissariaat verwelkomt deze evolutie, maar stelt ook vast dat het wetsontwerp niet duidelijk maakt hoe het belang van het kind in de praktijk moet worden afgewogen. Zo blijft onduidelijk welke elementen de onderzoeksrechter minstens moet onderzoeken wanneer kinderen betrokken zijn. Het wetsontwerp bevat geen criteria voor de beoordeling van het belang van het kind en verduidelijkt niet hoe die afweging zich verhoudt tot andere belangen die in het geding zijn, zoals de uitvoering van de verwijderingsmaatregel of overwegingen van openbare orde en nationale veiligheid. Het verduidelijkt evenmin welk gewicht de aanwezigheid van kinderen daarbij moet krijgen in de proportionaliteitsbeoordeling. Een duidelijke omschrijving van deze beoordelingscriteria is des te belangrijker wanneer de wettelijke toepassingsvoorwaarden ruim zijn geformuleerd.

Daarnaast bevat het wetsontwerp geen expliciete verplichting om te motiveren op welke wijze rekening werd gehouden met het belang van het kind. Nochtans is een transparante motivering essentieel om na te gaan of het belang van het kind daadwerkelijk een eerste overweging heeft gevormd en niet louter een formeel aandachtspunt blijft. Het risico bestaat daardoor dat de verwijzing naar het belang van het kind beperkt blijft tot een formele toets, zonder dat duidelijk is welke concrete gevolgen deze afweging heeft voor de beslissing om een woonstbetreding al dan niet toe te staan.

Gelet op de ingrijpende gevolgen die een woonstbetreding voor kinderen kan hebben, vormt de aanwezigheid van kinderen in een woning altijd een contra-indicatie voor een woonstbetreding. Dat volgt ook uit Artikel 3 van het VN-Kinderrechtenverdrag dat bepaalt dat het belang van het kind een eerste overweging moet vormen. Daarvan kan slechts worden afgeweken indien de onderzoeksrechter, na een bijzonder zorgvuldige proportionaliteitsbeoordeling, uitdrukkelijk motiveert waarom een woonstbetreding in het concrete geval, ondanks de gevolgen voor de betrokken kinderen, toch noodzakelijk en proportioneel is.

Het Kinderrechtencommissariaat vraagt daarom om in de wet duidelijk te omschrijven welke elementen moeten worden betrokken bij de beoordeling van het belang van het kind, te voorzien in een uitdrukkelijke motiveringsplicht en te verduidelijken dat de aanwezigheid van kinderen in een woning in beginsel een contra-indicatie vormt voor een woonstbetreding.

Verduidelijk in de wet hoe het belang van het kind moet worden beoordeeld en gemotiveerd.

Bepaal dat de aanwezigheid van kinderen in een woning altijd een contra-indicatie vormt voor een woonstbetreding waarvan slechts kan worden afgeweken na een uitdrukkelijk gemotiveerde proportionaliteitsbeoordeling waarin het belang van het kind een eerste overweging vormt.

3.2. Werk de kindervaarborgen bij de uitvoering van woonstbetredingen verder uit

Het wetsontwerp bevat verschillende kindervaarborgen voor de uitvoering van woonstbetredingen. Zo verwijst het onder meer naar het recht van kinderen op informatie, een zo weinig mogelijk ingrijpende aanpak en de noodzaak om schade en traumatisering zoveel mogelijk te voorkomen. Het Kinderrechtencommissariaat verwelkomt deze waarborgen. De concrete uitwerking ervan blijft echter beperkt. Zo blijft onduidelijk op welke wijze kinderen zullen worden geïnformeerd over wat er gebeurt, rekening houdend met hun leeftijd en maturiteit. Evenmin wordt verduidelijkt welke richtlijnen zullen gelden wanneer kinderen aanwezig zijn tijdens een woonstbetreding of welke maatregelen worden genomen om hun blootstelling aan stressvolle of potentieel traumatiserende situaties zoveel mogelijk te beperken. Het definitieve wetsontwerp bevat bovendien een concrete verslechtering ten opzichte van het voorontwerp. De bepaling die uitdrukkelijk verwees naar de regels van de Wet op het Politieambt over het gebruik van dwangmiddelen in aanwezigheid van kinderen is geschrapt. Wat eerder expliciet in de wettekst stond en daardoor afdwingbaar was, is nu enkel nog terug te vinden in de memorie van toelichting. Ook blijft onduidelijk hoe de in het wetsontwerp vermelde "zo weinig mogelijk ingrijpende aanpak" concreet vorm zal krijgen. Daardoor ontbreken duidelijke procedurele waarborgen die richting geven aan de uitvoering van woonstbetredingen in aanwezigheid van kinderen.

Het Kinderrechtencommissariaat benadrukt dat **een kindvriendelijke uitvoering meer vergt dan een algemene verwijzing naar het belang van het kind**. Ze vereist duidelijke richtlijnen voor alle betrokken actoren over de omgang met kinderen vóór, tijdens en na een woonstbetreding. Daarbij moet bijzondere aandacht uitgaan naar de wijze waarop kinderen worden geïnformeerd, de aanwezigheid van kinderen tijdens de uitvoering van de maatregel, het beperken van angst en traumatisering en de aangepaste opleiding van de betrokken politiediensten en andere actoren.

Werk de kindervaarborgen bij woonstbetredingen verder uit en veranker ze in duidelijke en afdwingbare procedurele waarborgen en richtlijnen, met bijzondere aandacht voor informatieverstrekking aan kinderen, de aanwezigheid van kinderen tijdens de uitvoering van de maatregel, het voorkomen van traumatisering en een aangepaste opleiding van de betrokken politiediensten en andere actoren.

3.3. Bied meer garanties voor de bescherming van het gezinsleven

Het wetsontwerp erkent het belang van het gezinsleven en verwijst naar het vermijden van scheiding van gezinsleden. Het Kinderrechtencommissariaat verwelkomt deze aandacht voor de positie van kinderen en jongeren. Het wetsontwerp sluit een scheiding van gezinsleden onder bepaalde omstandigheden evenwel niet uit. Het verduidelijkt echter onvoldoende hoe het gezinsleven en het belang van het kind in de praktijk zullen worden gewaarborgd wanneer een woonstbetreding leidt tot de aanhouding van een ouder. Zo wordt niet verduidelijkt in welke

omstandigheden een scheiding van gezinsleden alsnog kan plaatsvinden, welke afweging daarbij moet worden gemaakt in het licht van het belang van het kind en welke garanties gelden wanneer kinderen met een dergelijke scheiding worden geconfronteerd.

Het wetsontwerp verduidelijkt ook niet welke gevolgen een aanhouding heeft voor de verdere verblijfssituatie van kinderen en hun gezin. Vanuit kinderrechtenperspectief is het belangrijk dat ook voor die fase vooraf duidelijk is hoe het gezinsleven, de continuïteit van de zorg en de rechten van kinderen zullen worden gewaarborgd.

Voor kinderen kan de aanhouding van een ouder of ander gezinslid bijzonder ingrijpende gevolgen hebben. Naast de onmiddellijke emotionele impact kunnen ook vragen rijzen over opvang, begeleiding en continuïteit van de zorg. Het is daarom belangrijk dat vooraf wordt nagedacht over de gevolgen van een woonstbetreding voor de gezinssituatie van betrokken kinderen.

Het Kinderrechtencommissariaat vraagt bijzondere aandacht voor situaties waarin kinderen afhankelijk zijn van de persoon tegen wie de maatregel is gericht. In zo'n gevallen moet duidelijk zijn hoe het belang van het kind wordt afgewogen, welke maatregelen worden genomen om een scheiding van gezinsleden zoveel mogelijk te vermijden en hoe de continuïteit van de zorg wordt gewaarborgd.

Indien een woonstbetreding plaatsvindt, verduidelijk hoe het gezinsleven wordt beschermd, onder welke uitzonderlijke omstandigheden een scheiding van gezinsleden kan plaatsvinden en hoe daarbij het belang van het kind als eerste overweging wordt gewaarborgd.

Voorzie daarnaast duidelijke garanties voor de opvang en de continuïteit van de zorg voor kinderen wanneer een ouder wordt aangehouden.

3.4. Maak multidisciplinaire omkadering en nazorg concreet en afdwingbaar

Het wetsontwerp verwijst uitdrukkelijk naar multidisciplinaire omkadering en structurele nazorg wanneer kinderen worden geconfronteerd met een woonstbetreding. Het Kinderrechtencommissariaat verwelkomt deze erkenning dat de impact van een woonstbetreding voor kinderen niet beperkt blijft tot het moment van de interventie zelf.

Kinderen die getuige zijn van een woonstbetreding of van de aanhouding van een ouder of andere bewoner kunnen gevoelens van angst, onzekerheid en onveiligheid ervaren. De gevolgen van zulke gebeurtenissen kunnen zich bovendien ook na de interventie manifesteren. Het is daarom positief dat het wetsontwerp aandacht besteedt aan ondersteuning en opvolging.

Tegelijk blijft onduidelijk wat onder "multidisciplinaire omkadering" en "structurele nazorg" precies moet worden begrepen. Het wetsontwerp verduidelijkt niet hoe de multidisciplinaire omkadering tijdens de woonstbetreding concreet wordt georganiseerd, welke actoren daarbij betrokken zijn en welke verantwoordelijkheden zij opnemen. Ook blijft onduidelijk hoe de structurele nazorg wordt vormgegeven, hoe wordt nagegaan welke noden een kind heeft en hoe passende ondersteuning wordt gegarandeerd.

Daardoor dreigt de invulling van deze waarborgen af te hangen van lokale praktijken, beschikbare capaciteit en inschatting van individuele actoren. Het Kinderrechtencommissariaat vindt dat een maatregel die uitdrukkelijk erkent dat kinderen schade kunnen ondervinden van een woonstbetreding, ook voldoende duidelijk moet omschrijven welke ondersteuning aan deze kinderen wordt geboden.

Werk de begrippen "multidisciplinaire omkadering" en "structurele nazorg" verder uit. Verduidelijk hoe de omkadering tijdens de woonstbetreding en de nazorg nadien worden georganiseerd, welke actoren daarvoor verantwoordelijk zijn, hoe de noden van kinderen worden beoordeeld en hoe deze ondersteuning daadwerkelijk beschikbaar en afdwingbaar wordt gemaakt.

3.5. Zorg voor voldoende motivering, transparantie en evaluatie

Het wetsontwerp kent een belangrijke rol toe aan de onderzoeksrechter bij de beoordeling van een verzoek tot woonstbetreding. Het Kinderrechtencommissariaat ziet deze rechterlijke tussenkomst als een belangrijke waarborg binnen de voorgestelde regeling.

De beslissing moet voldoende transparant maken hoe bij de beoordeling rekening werd gehouden met de rechten en belangen van kinderen. Dat geldt zeker wanneer kinderen aanwezig zijn in de woning of wanneer de woonstbetreding gevolgen kan hebben voor hun gezinsleven, welzijn of ontwikkeling.

Zoals eerder aangegeven, verduidelijkt het wetsontwerp onvoldoende hoe de afweging van het belang van het kind moet gebeuren en op welke wijze deze afweging moet worden gemotiveerd. Zonder een duidelijke motivering dreigt het moeilijk te worden om na te gaan of het belang van het kind daadwerkelijk een eerste overweging heeft gevormd in de besluitvorming. Een uitdrukkelijke en transparante motivering is niet alleen belangrijk voor de betrokken partijen, maar maakt ook zichtbaar hoe de rechten en belangen van kinderen daadwerkelijk werden afgewogen. Zonder voldoende transparante motivering dreigt deze afweging moeilijk controleerbaar te worden.

Ook de impact van de nieuwe regeling op kinderen moet systematisch worden gemonitord en geëvalueerd. Het wetsontwerp erkent dat woonstbetredingen gevolgen kunnen hebben voor minderjarigen, maar bevat geen specifieke bepalingen over de monitoring of evaluatie van deze gevolgen. Nochtans is die informatie essentieel om te beoordelen of de voorziene waarborgen in de praktijk volstaan en of bijkomende maatregelen noodzakelijk zijn.

Het Kinderrechtencommissariaat vraagt daarom bijzondere aandacht voor de registratie en evaluatie van dossiers waarbij kinderen betrokken zijn, zodat de impact van de regeling op hun rechten en welzijn kan worden opgevolgd.

Daarnaast stelt het Kinderrechtencommissariaat vast dat het wetsontwerp niet voorziet in een klachtenprocedure wanneer de rechten van kinderen tijdens een woonstbetreding niet worden gerespecteerd. Het herhaalt daarom zijn eerdere aanbeveling om te voorzien in een toegankelijke en effectieve klachtenprocedure. Zo kunnen kinderen en hun ouders of vertegenwoordigers terecht wanneer zij menen dat de kinderveiligheidsmaatregelen niet werden nageleefd. Een

klachtenprocedure versterkt niet alleen de rechtsbescherming van kinderen, maar helpt ook om de uitvoering van woonstbetredingen te evalueren en waar nodig te verbeteren.

Voorzie een expliciete motivering van de afweging van het belang van het kind en organiseer een systematische monitoring en evaluatie van de impact van woonstbetredingen op kinderen.

Voorzie in een toegankelijke en effectieve klachtenprocedure wanneer de rechten van kinderen of de kinderwaarborgen tijdens een woonstbetreding niet worden gerespecteerd.